

Дисципліна: “Міжнародне приватне право”

ЛЕКЦІЯ 14.

Правове регулювання міжнародних
перевезень

Викладач Мінченко А.О.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика міжнародних перевезень та їх правового регулювання.
2. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання різних видів перевезень.
3. Регулювання нормами національного законодавства міжнародних перевезень.

Рекомендована література:

- Закон України “Про транспорт”. Прийнятий Верховною Радою України 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР (Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 51).
- Закон України “Про залізничний транспорт”. Прийнятий Верховною Радою України 4 липня 1996 р. № 273/96-ВР (Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 40).
- Статут автомобільного транспорту Української РСР. Затверджений постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 р. № 401.
- Водний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 6 червня 1995 р. № 214/95-ВР (Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 24).
- Повітряний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 4 травня 1993 р. № 3167-XII (Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 25).

1. Загальна характеристика міжнародних перевезень та їх правового регулювання

- Під міжнародними перевезеннями слід розуміти переміщення вантажів або пасажирів, що здійснюються з допомогою будь-якого виду транспорту, якщо таке переміщення має міжнародний характер: місце відправлення та місце призначення знаходяться на території різних країн або саме переміщення здійснюється на території іноземної країни, а також інші аналогічні ситуації.
- Головною метою всіх конвенцій і договорів, які стосуються міжнародного транспортного сповіщення, є створення безпеки перевезень і спрощення формальностей, а також захист державних інтересів та інтересів осіб, які безпосередньо беруть участь у транспортній операції.

1. Загальна характеристика міжнародних перевезень та їх правового регулювання

Доставка вантажів і пасажирів на територію іноземної країни може мати місце у двох різних за своїми юридичними умовами ситуаціях:

- а) у разі відсутності угоди стосовно міжнародного сполучення;
- б) за наявності двосторонньої або багатосторонньої угоди щодо даного питання.

Від цих обставин залежить правовий режим перевезень між сторонами.

1. Загальна характеристика міжнародних перевезень та їх правового регулювання

Міжнародні акти
транспортної
політики

Міжнародні акти загального характеру, в яких передбачено загальні напрямки щодо співробітництва в галузі транспортної політики, закріплено статус міжнародних транспортних організацій, врегульовано правила руху

Міжнародні акти, які безпосередньо спрямовані на гармонізацію національного законодавства у галузі міжнародних перевезень пасажирів, їхнього багажу та вантажів з допомогою різних видів транспорту

1. Загальна характеристика міжнародних перевезень та їх правового регулювання

Взалежності від різних критеріїв виділено

такі різновиди міжнародних перевезень:

- регулярні перевезення (лінійні)
- нерегулярні

залежно від періодичності транспортних операцій

з урахуванням порядку проходження вантажами та пасажирами прикордонних пунктів

- перевезення безперевантажні (безпересадочні)
- перевезення вантажні (пересадочні)

залежно від того, завершується чи ні перевезення на території країни-сусідки

- перевезення сусідні
- Транзитні
- прохідні (кільцеві)

залежно від того, здійснюється сповіщення на підставі одного чи кількох договорів перевезення

- перевезення прямого сполучення
- непрямого (ламаного) сполучення

1. Загальна характеристика міжнародних перевезень та їх правового регулювання

МІ
НЧУДО
АВТОМ

МОРСЬКИМ ТА
РІЧКОВИМ

Перевезення
пасажирів, вантажу,
багажу здійснюється
видами транспорту:

ЗАЛІЗНИЧНИМ

М
ІНШ
ПОВІТ

1. Загальна характеристика міжнародних перевезень та їх правового регулювання

Правове регулювання відносин, які виникають із здійснення міжнародних перевезень, має *специфіку*:

По-перше, їх найважливіші умови визначено у міжнародних угодах - транспортних конвенціях, що є основним джерелом регулювання у цій сфері відносин.

По-друге, норми конвенцій про міжнародні перевезення є імперативними.

По-третьє, специфіка регулювання міжнародних перевезень може виявлятися у відображенні норм міжнародних договорів у національному законодавстві без попередньої ратифікації, підписання або ж

По-четверте, здійснення змішаних перевезень, транзит і контейнерні перевезення регулюються спеціальними нормами міжнародних чи національних актів.

2. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання різних видів перевезень

Правове регулювання міжнародних перевезень здійснюється в основному нормами міжнародних договорів як багатосторонніх, так і значної кількості двосторонніх та нормами національного законодавства. Іноді використовують міжнародні звичаї.

2. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання різних видів перевезень

Міжнародні морські перевезення

- Міжнародна конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент
- Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства
- Афінська конвенція про перевезення морем пасажирів та їхнього багажу

Міжнародні повітряні перевезення

- Варшавська конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень
- Конвенція, додаткова до Варшавської конвенції для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень, що здійснюються особами, які не є перевізниками за договором
- Конвенція для Уніфікації деяких правил міжнародних повітряних перевезень
- Конвенція про міжнародну цивільну авіацію
- Угода про транзит при міжнародних повітряних сполученнях

2. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання різних видів перевезень

Міжнародні залізничні перевезення

- Конвенція про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ)
- Угода про міжнародне залізничне вантажне сповіщення (УМВС)
- Угода між залізничними адміністраціями держав учасниць СНД, Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Естонської Республіки про особливості застосування окремих норм Угоди про міжнародне залізничне вантажне сповіщення
- Угода про міжнародне пасажирське сповіщення (УМПС)
- Угода між залізничними адміністраціями держав учасниць СНД, Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Естонської Республіки про особливості застосування окремих норм Угоди про міжнародне пасажирське сповіщення

Міжнародні автомобільні перевезення

- Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ)
- Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів по дорогах
- Європейська угода про міжнародні автомагістралі
- Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення пасажирів та вантажу

2. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання різних видів перевезень

Міжнародні змішані перевезення

- Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажу
- Угода про міжнародне пряме змішане залізнично-водне вантажне сполучення
- Європейська угода про найважливіші лінії міжнародних комбінованих перевезень та відповідні об'єкти

3. Регулювання нормами національного законодавства міжнародних перевезень

У багатьох державах прийнято спеціальні нормативно-правові акти про міжнародні перевезення, які ґрунтуються на конвенційних нормах, або акти, частина норм яких регулює міжнародні перевезення. В Україні матеріально-правові норми, спрямовані на організацію міжнародних перевезень, має, зокрема, Цивільний кодекс України (гл. 64 за назвою: «Перевезення», гл. 65 «Транспортне експедирування»).

Умови перевезень регулюють спеціальні нормативно-правові акти залежно від здійснення перевезень певним видом транспорту.

3. Регулювання нормами національного законодавства міжнародних перевезень

Існують такі джерела внутрішнього транспортного права України:

- Закон України «Про транзит вантажів» від 20 жовтня 1999 р.// Відомості Верховної Ради України 1999, N51 від 24.12.99, ст. 446, Офіційний Вісник України 1999, 45 від 26.11.99, Урядовий кур'єр 1999, N213 від 13.11.99, Голос України 1999, N212 від 16.11.99
- Закон України “Про транспорт”. Прийнятий Верховною Радою України 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР
- Закон України “Про залізничний транспорт”. Прийнятий Верховною Радою України 4 липня 1996 р. № 273/96-ВР //Відомості Верховної Ради України 1996, N40 від 01.10.96, ст. 183
- Статут залізниць України//Офіційний Вісник України 1998, 14 від 23.04.98

3. Регулювання нормами національного законодавства міжнародних перевезень

Існують такі джерела внутрішнього транспортного права України:

- Статут автомобільного транспорту Української РСР. Затверджений постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 р. № 401.
- Закон України “Про дорожній рух”. Прийнятий Верховною Радою України 30 червня 1993 р. № 3353-XII //Голос України, 16.07.1993, Відомості Верховної Ради України 1993, N31 від 03.08.1993
- Водний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 6 червня 1995 р. № 214/95-ВР://Відомості Верховної Ради України 1995, N24 від 13.06.95, ст. 189.
- Кодекс торговельного мореплавства України. Прийнятий Верховною Радою України 23 травня 1995 р. № 176/95-ВР//Відомості Верховної Ради України 1995, N52 від 26.12.95, ст. 349

3. Регулювання нормами національного законодавства міжнародних перевезень

Існують такі джерела внутрішнього транспортного права України:

- Повітряний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 19.05.2011 № 3393-VI. Голос України 2011, N110 від 18.06.2011//Офіційний Вісник України 2011, 46 від 29.06.2011, ст. 1881, //Урядовий кур'єр 2011, N125 від 13.07.2011, //Відомості Верховної Ради України 2011, N48-49 від 09.12.2011, ст. 536
- Закон України “Про трубопровідний транспорт”. Прийнятий Верховною Радою України 15 травня 1996 р. № 192/96-ВР//Відомості Верховної Ради України 1996, N29 від 16.07.96, ст. 139
- Порядок обслуговування громадян залізничним транспортом України. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1997 р. № 252// Урядовий кур'єр 1997, N60-61 від 03.04.97, //Офіційний Вісник України 1997, 12 (книга перша) *21.04.97
- Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України “ Про встановлення Тарифів на перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу залізничним транспортом у міжнародному сполученні ” від 19 березня 2008 р. №306// Офіційний Вісник України 2008, 23 від 04.04.2008, ст. 711, Урядовий кур'єр 2008, N57 від 27.03.2008

3. Регулювання нормами національного законодавства міжнародних перевезень

Існують такі джерела внутрішнього транспортного права України:

- Наказ Міністерства транспорту України “Про проїзд іноземних громадян залізничним транспортом у внутрішньодержавному сполученні” від 11 травня 1998 р. № 182. Зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27 травня 1998 р. № 351/2791// Офіційний Вісник України 1998, №22 від 18.06.98.
- Наказ Міністерства транспорту України “Про затвердження Положення про порядок підготовки та подання інформації про вантаж для його безпечного морського перевезення” від 14 грудня 1998 р. № 497//Офіційний вісник України 1999 , № 2.
- Наказ Державної митної служби України від 30.03.05 [№ 222](#) "Про організацію митного контролю автотранспортних засобів", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13.04.05 за № 386/10666// Офіційний Вісник України 2005,

3. Регулювання нормами національного законодавства міжнародних перевезень

Існують такі джерела внутрішнього транспортного права України:

- Інструкція про порядок реєстрації ліній закордонного плавання. Затверджена наказом Міністерства транспорту України від 31 травня 2000 р. № 276. Зареєстрований у Міністерстві юстиції України 13 червня 2000 р. за № 350/4571. Номер у держ. реєстр.: 16086/2000 // Офіційний Вісник України 2000, № 24 від 30.06.2000
- Закон України “Про перевезення небезпечних вантажів”. Прийнятий Верховною Радою України 6 квітня 2000 р. № 1644-III // Відомості Верховної Ради України 2000, №28 від 14.07.2000, ст. 222, Офіційний Вісник України 2000, №18 від 19.05.2000, Урядовий кур'єр 2000, №102 від 07.06.2000, Голос України 2000, №83 від 13.05.2000
- Положення про міжвідомчу експертну групу з питань транзитних перевезень пасажирів та вантажів через територію України. Затверджене наказом Міністерства транспорту України від 7 вересня 2000 р. № 496. Зареєстрований у Міністерстві юстиції України 1 грудня 2000 р. за № 885/5106 // Офіційний Вісник України 2000 №19 (частина 1) від 22.12.2000 ст. 2136

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!